

Monumentnummer*: 531817

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 december 2014
Kadaster deel/nr 82966/154

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Herwijnen West Betuwe Gelderland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Herwijnen V 567

Omschrijving**

Cluster 70.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

BRUG over de fortgracht, als onderdeel van en toegang tot het Fort bij de Nieuwe Steeg. Het ophalen of verwijderen / vernietigen van bruggen is sinds de oudheid een probaat middel om indringers te weren. Niet alleen werd zo de doorgang of overtocht over een waterloop, een droge of een natte gracht of een terreindiepte belemmerd of vertraagd, maar ook moest een aanvaller zelf zorgen voor middelen om de barrière eventueel zelf te nemen. Houten bruggen waren relatief snel te vernietigen, desnoods door ze in brand te steken. Stenen en betonnen bruggen vergden een grotere en meer tijdrovende ingreep, al kon een springlading soms snel het gewenste effect sorteren. Met de komst van ijzeren bruggen - in de loop van de 19de eeuw op grote schaal toegepast in vele verschillende varianten - bleef de tweede mogelijkheid bestaan, maar verdween de eerste. Het opblazen van bruggen was kapitaalvernietiging en gebeurde alleen in uiterste noodzaak. Een manier waarop ijzeren bruggen afgesloten konden worden was die van het uitnemen of ontoegankelijk maken van (kleine) delen ervan. Van de toegangsbrug van het Fort bij de Nieuwe Steeg kon een deel worden verwijderd, waardoor de toegang ernstig werd bemoeilijkt. De huidige brug is een replica uit 2006 van het origineel uit de periode 1878-1880.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Aan de keelzijde van het Fort bij de Nieuwe Steeg over de gracht gelegen BRUG die de toegang tot het fort vormt. De brug is een replica uit 2006 van het originele exemplaar uit 1878-1880, maar zonder wachthokje en poort. De brug verbindt twee hoofden en rust op een aantal samengestelde pijlers van ijzeren I-profielen, waarop een hardhouten onder- en bovendek. Op ongeveer driekwart vanaf het vasteland een uitneembaar deel dat met een houten balk en ijzeren ringen aan de bovenzijde is verbonden. Eenvoudige, ijzeren brugleuningen met tussen de stijlen gekruiste verbindingen.

Waardering

De BRUG van het Fort bij de Nieuwe Steeg is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw)

Het betreft hier een replica van een onderdeel uit de periode 1875-1885, namelijk een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde uiting van historische waterbouwkunde in de vorm van een brug.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie